

Läget i europeisk hälso- och sjukvård i slutet av 2026

CW1 Groups läsning av årets offentliga siffror visar en europeisk vård som är välfinansierad men har för lite kapacitet, där budgetarna för 2027 halkar efter kostnaderna och patienterna väntar längre.

Inledning

CW1 Group arbetar med vårdgivare, försäkringsbolag och patienter i Sverige, Tyskland och Portugal. För att se var europeisk vård står när 2026 går mot sitt slut har vi läst årets siffror från Eurostat, OECD, Europeiska kommissionen och nationella hälsomyndigheter, och ställt de tre länderna bredvid EU som helhet.

Vi ser tre saker som präglar europeisk vård på väg in i 2027:

1. Europa lägger mycket pengar på vård, och resultaten har stått sig.
2. Budgetarna för 2027 halkar efter kostnaderna, och personalen är redan pressad.
3. Patienterna väntar längre, och de digitala verktyg som ska hjälpa används lite.

Bakom dem ligger några siffror. EU lade 2023 ungefär en tiondel av sin BNP på hälso- och sjukvård, 1,72 biljoner euro, och har mer än två miljoner yrkesverksamma läkare. Medellivslängden, 81,5 år, är högre än 2019, och den undvikbara dödligheten är lägre. Men Frankrike planerar för 2027 en ökning på 2,0 % av sjukförsäkringens utgifter, medan kostnadstrenden är 3,4 %. Mer än en tredjedel av EU:s läkare är 55 år eller äldre, och väntetider är nu det vanligaste skälet till att människor inte får den vård de behöver.

I rapporten går vi igenom de tre i tur och ordning och beskriver sedan fem steg vi skulle ta 2027 och datum att planera efter. Vi täcker EU-27 samt, där det finns data, Storbritannien, Norge och Schweiz. Faktainsamlingen avslutades den 12 oktober 2026. Varje siffra avser det angivna året och är hämtad ur originalkällan. Sidan 6 är vår egen bedömning.

Europeisk vård i fyra siffror

9,94 %

av EU:s BNP gick till hälso- och sjukvård 2023

1,2 miljoner

läkare, sjuksköterskor och barnmorskor saknades i EU 2022, enligt en uppskattning

2,4 %

av befolkningen fick inte den vård de behövde 2025, mot 1,7 % 2019

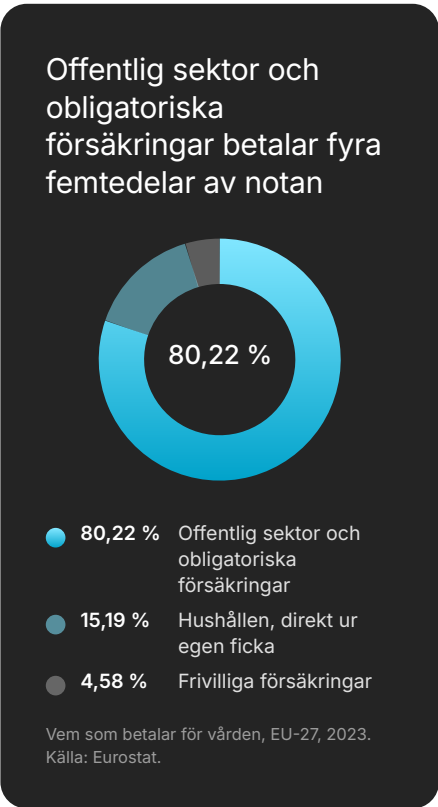
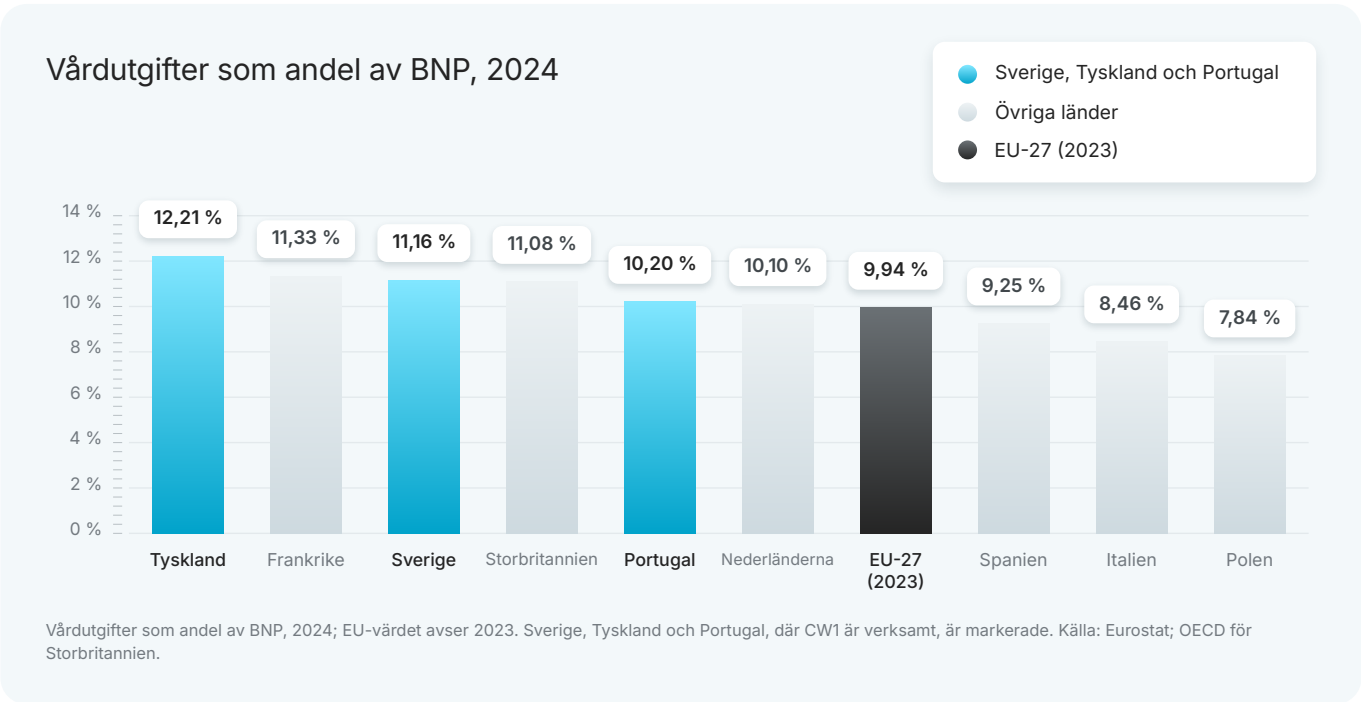
28 %

av befolkningen tog del av sin journal på nätet 2024, trots att tillgängligheten ligger på 87 %

Källa: Eurostat; OECD och Europeiska kommissionen; Europeiska kommissionen, Det digitala decenniet.

Utgifterna är höga, och resultaten har stått sig

År 2023 lade EU 9,94 % av sin BNP på hälso- och sjukvård: 1,72 biljoner euro. Bland de länder vi jämförde varierade utgifterna 2024 från 7,84 % av BNP i Polen till 12,21 % i Tyskland. Resultaten gick åt rätt håll. Medellivslängden var 81,5 år 2024, mot 81,1 år 2019, och den undvikbara dödligheten bland personer under 75 år sjönk från 243,16 till 237,66 per 100 000 invånare mellan 2019 och 2023.

Sverige, Tyskland och Portugal bredvid EU

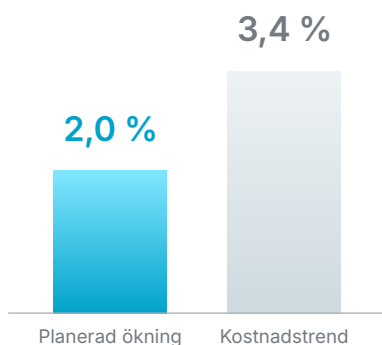
	Sverige	Tyskland	Portugal	EU-27
Andel av vårdutgifterna som hushållen betalar direkt, 2024	12,83 %	11,10 %	28,67 %	15,19 % (2023)
Yrkesverksamma läkare per 100 000 invånare, 2024	465,9	475,4	431,4	
Vårdplatser på sjukhus per 100 000 invånare, 2024	186,6	758,6	331,0	507,4
Personer 65 år eller äldre, 2025	20,8 %	22,7 %	24,3 %	22,0 %
Personer 65 år eller äldre, prognos för 2050	24,8 %	27,7 %	34,6 %	29,1 %
Förväntad medellivslängd vid födseln, 2024 (år)	83,8	81,2	82,5	81,5
Distanskontakter med läkare per person, 2024	0,8	0,1	1,4	
Dagar från EU-godkännande av ett läkemedel till tillgänglighet	459	158	839	597

Läkare och vårdplatser är avrundade till en decimal. Källa: Eurostat; OECD för distanskontakter, som länderna definierar olika; EFPIA och IQVIA för dagar till tillgänglighet, en branschundersökning av 168 läkemedel, per den 5 januari 2026.

Budgetarna för 2027 halkar efter kostnaderna

De planerade budgetarna för 2027 håller inte jämna steg med kostnaderna, och många sjukhus går redan med förlust. Hälften av Tysklands sjukhus gick med förlust 2024. Frankrikes offentliga sjukhus väntade sig ett underskott på omkring 2,6 miljarder euro för 2025, och NHS-vårdgivarna i England slutade 2024/25 med ett nettounderskott på 776 miljoner pund. De flesta vårdgivare bör räkna med att ersättningarna 2027 ökar långsammare än kostnaderna.

Frankrike: sjukförsäkringens utgifter 2027

19 mdr euro

Tyskland

Nästan så mycket ska sjukförsäkringen spara 2027, enligt en lag som antogs i juli 2026.

-1,5 %

Portugal

Föreslagen vårbudget 2027 jämfört med väntade utgifter 2026, när EU:s återhämtningsmedel tar slut.

2028

Sverige

Året då regionerna åter räknar med underskott, efter ett överskott på 8 miljarder kronor 2025.

Personalen är redan pressad

År 2022 saknades enligt en uppskattning 1,2 miljoner läkare, sjuksköterskor och barnmorskor i EU. Vissa länder är redan beroende av läkare som är utbildade utomlands: 30,65 % av läkarna i Sverige (2023) och 15,71 % i Tyskland (2024). I september 2026 begärde Europaparlamentet en miljon fler anställda i vården till 2034, och kommissionen har inte förbundit sig till det. Vårdgivare bör inte räkna med att hitta den personal som saknas.

Drygt var tredje läkare i EU var 55 år eller äldre 2024.

Var tredje läkare och sjuksköterska uppger symtom på depression eller ångest.

Avser att lämna yrket

Sjuksköterskor

Läkare

Källa: Bundesministerium für Gesundheit; Assemblée nationale, lagförslag nr 3211; Portugals budgetproposition för 2027; SKR; RWI, Krankenhaus Rating Report 2026; Fédération hospitalière de France; Department of Health and Social Care.

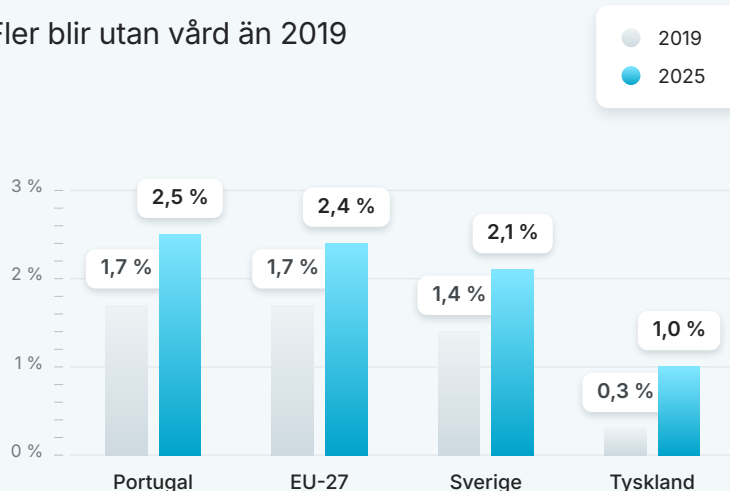
Källa: OECD och Europeiska kommissionen; Eurostat; WHO:s regionkontor för Europa, 90 171 giltiga svar från läkare och sjuksköterskor, publicerat den 10 oktober 2025; Europaparlamentet.

Patienterna väntar längre

Fler blir i dag utan den vård de behöver. År 2025 fick 2,4 % av personer 16 år och äldre i EU inte vård på grund av kostnad, avstånd eller väntetid, mot 1,7 % år 2019, och andelen som angav väntetid ökade från 0,7 % till 1,2 %. Inkomsten spelar stor roll. I den fattigaste femtedelen blev 3,7 % utan sjukvård och 6,1 % utan tandvård. I den rikaste femtedelen var det 1,4 % och 1,2 %.

De digitala verktyg som ska hjälpa finns på plats men används lite. Åtkomsten till journaler på nätet får 87 % för tillgänglighet i EU, men bara 28 % av befolkningen använde den 2024. Nya läkemedel kommer också olika snabbt: 158 dagar efter EU-godkännandet i Tyskland, 459 i Sverige och 839 i Portugal, mot ett EU-genomsnitt på 597.

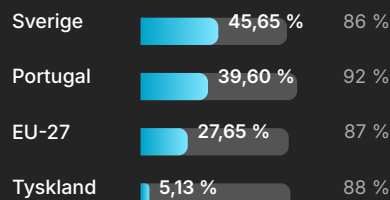
Fler blir utan vård än 2019

Personer 16 år och äldre som inte fick den vård de behövde på grund av kostnad, avstånd eller väntetid. I EU ökade andelen som angav väntetid från 0,7 % till 1,2 %. Källa: Eurostat.

Journaler på nätet finns nästan överallt men används lite

● Använt 2024
● Tillgängligt, slutet av 2025

Använt: invånare 16–74 år som tog del av sin journal på nätet (Eurostat). Tillgängligt: Europeiska kommissionens poäng för åtkomst på nätet.

65,2 %

England

Patienter på väntelistan som hade väntat 18 veckor eller mindre, augusti 2026. Målet är 92 %.

15,5 %

Portugals fastland

Listade patienter utan husläkare, juni 2026: 1 672 130 personer. Räknesättet ändrades i juli.

Så länge väntar man, i fyra länder

Varje land mäter väntan på sitt sätt, så de fyra siffrorna går inte att jämföra med varandra.

73 %

Sverige

Första besök i specialiserad vård inom vårdgarantins 90 dagar, augusti 2026. Operationer och andra åtgärder: 63 %.

42 dagar

Tyskland

Genomsnittlig väntan på tid hos specialist 2024, bland patienter som fick vänta. År 2019 var den 33 dagar.

Källa: NHS England; Socialstyrelsen; SNS, Portal da Transparência; Tysklands förbundsregering, svar till förbundsdagen den 28 januari 2026.

Andel personer 16 år och äldre som inte fick den vård de behövde, EU-27, 2025. Källa: Eurostat.

Genomsnittligt antal dagar från EU-godkännande till tillgänglighet, 168 läkemedel godkända 2021–2024, per den 5 januari 2026. Källa: EFPIA, branschorganisationen, och IQVIA.

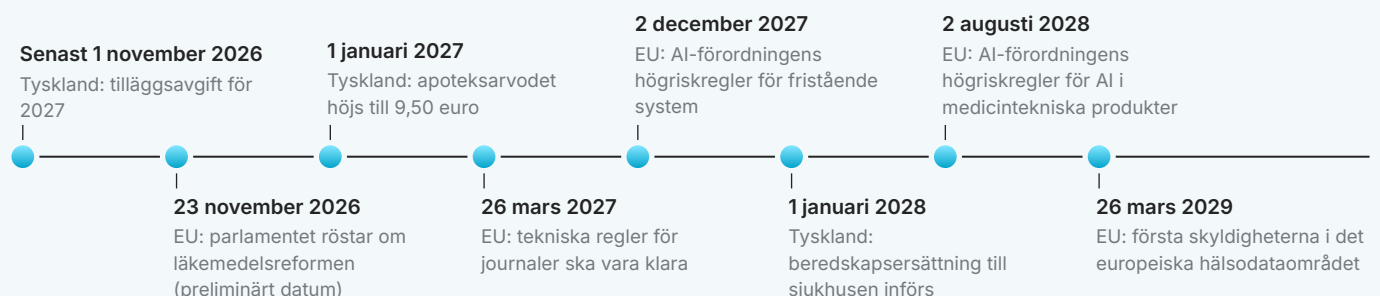
Fem steg vi skulle ta 2027

Vi räknar inte med att mer pengar eller mer personal kommer i tid. Det här skulle vi göra nu. Det är vår bedömning, grundad på fakta från de föregående sidorna.

→ Räkna med att priserna inte hänger med kostnaderna
Sjukhus och kliniker	Frankrike planerar för 2027 en ökning på 2,0 % av sjukförsäkringens utgifter, mot en kostnadstrend på 3,4 %. Tyskland måste spara nästan 19 miljarder euro.
Var man börjar: Ha koll på marginalen per avdelning och på kostnaden för hyrpersonal innan budgeten läggs.
→ Frigör vårdpersonalens tid, och granska det AI skriver
Sjukhus, kliniker, mottagningar	Var tredje läkare och sjuksköterska uppger symtom på depression eller ångest. I ett försök med AI-stödda journalanteckningar uppgav nästan 90 % av vårdpersonalen att de sparade tid; i 37,3 % av de loggade fallen behövdes rättning.
Var man börjar: Mät dokumentationstiden under en vecka. Testa ett verktyg på en avdelning, och låt varje anteckning läsas innan den signeras.
→ Erbjud en första kontakt utanför sjukhuset
Kliniker, apotek, äldreomsorg	Vårdplatserna på sjukhus i EU minskade från 553 till 507 per 100 000 invånare på tio år. Englands apotek har hanterat 7,08 miljoner konsultationer för sju vanliga besvär.
Var man börjar: Lista vilka första kontakter ett apotek, en sjuksköterska eller ett distansbesök kan hantera, och hur var och en lämnas över till läkare.
→ Få patienterna att använda de journaler ni redan erbjuder
Alla vårdgivare	Åtkomsten till journaler på nätet får 87 % i EU, men bara 28 % av befolkningen använde den 2024. I Tyskland var det 5 %, medan 45 % uppger att de har ställt en hälsofråga till en AI-chattbot.
Var man börjar: Visa provsvar och bokade tider på första skärmen. Fråga er systemleverantör hur den ska uppfylla EU:s journalregler från mars 2029.
→ Kontrollera hur snabbt er försäkring ger vård
Försäkringsbolag och arbetsgivare	Sjukdagar kostade Tyskland uppskattningsvis 134 miljarder euro i produktionsbortfall 2024. Sverige betalade 44,4 miljarder kronor i sjukpenning 2025. Med patientens samtycke får nederländska försäkringsbolag nu hitta en snabbare vårdgivare åt den som väntar för länge.
Var man börjar: Försäkringsbolag: följ väntetiderna per vårdgivare och erbjud det snabbare alternativet. Arbetsgivare: räkna sjukdagarna, och fråga er sjukvårdsförsäkring vad som händer när en anställd inte får en tid.

Källa: Assemblée nationale, lagförslag nr 3211; Bundesministerium für Gesundheit; WHO:s regionkontor för Europa; Oxford University Hospitals, utvärdering den 23 februari 2026; Eurostat; NHS Business Services Authority; Europeiska kommissionen; Bitkom, en branschorganisations undersökning; BAuA, citerat av KBV; Försäkringskassan; Nederländernas hälsoministerium.

Datum att planera efter

CW1 GROUP

Göteborg · Frankfurt · Lissabon

cw1.com

Hjälp oss att göra vården lika för alla.

CW1 Group är ett europeiskt vårdnätverk med patientjournaler i Sverige, Tyskland och Portugal. Vi kopplar samman vårdgivare, försäkringsbolag och patienter för snabbare och mer jämlik vård.

Faktainsamlingen avslutades den 12 oktober 2026. Varje siffra avser det angivna året och är hämtad ur originalkällan. Hela faktaunderlaget, med en länk för varje siffra, finns att få på begäran.